

НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА
ОНМЕДУ

Українські
КОЗАКИ
захисники
рідної землі

Роль козацтва в історії України

В історіографії українське козацтво розглядається як найважливіший етап у формуванні українського народу і державності. Роль козацтва в соціально-політичному житті України була настільки велика, що терміни «козаки» і «країна козаків» в XVI-XVIII ст. були позначенням країни і народу в цілому, набагато раніше, ніж утвердилися як основні назви «українець» і «Україна». Козацтво в цей період зіграло роль національного символу, носія етнічності і захисника національних інтересів і віри.

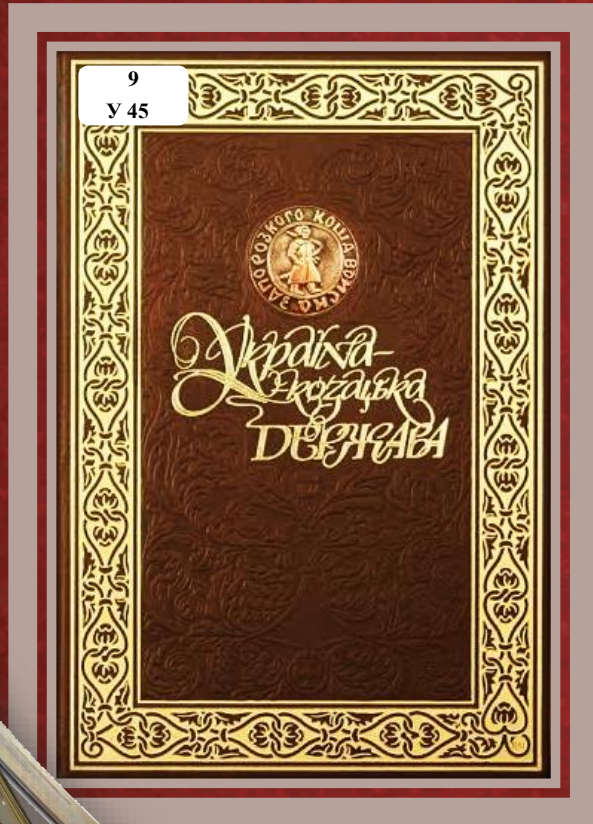

Карта України 1684 року

Карта «Європейської Татарії» італійського географа і картографа Джакомо Кантеллі да Віньола (1684). Наддніпрянська Україна позначена як «Україна або край запорозьких козаків». На схід від неї вказана інша Україна — «Україна або край донських козаків, залежних від Московії».

Дар
акад. НАМНУ
В. М.
Запорожана

Україна - козацька держава: Ukraina - Terra Cosacorum: іл. істрія укр. козацтва у 1575 фотосвітлинах / В. Недяк, О. М. Апанович, М. М. Біляшівський [та ін; Ін-т історії України, Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського. - 2-е вид., доп. і доопрац. - Київ: ЕММА, 2007. - 1214 с.

Історія і культура українського козацтва у фотосвітлинах з оригіналів документів, мап, стародруків, рукописів, клейнодів, зброї та одягу, з творів графіки, живопису, скульптури, декоративно-ужиткового мистецтва, історичних ландшафтів, з пам'яток архітектури.

ББК 63
Я 224

ББК 63
Я 224

ББК 63
Я 224

Яворницький, Дмитро Іванович.
Історія запорізьких козаків: у 3-х т. / Д. І.
Яворницький; АН УРСР, Археогр. коміс.,
Ін-т Історії; передм. В. А. Смоля; редкол.:
П. С. Сохань (голов.) [та ін.]. - К.: Наук.
думка, 1990. Т. 1. - 1990. - 578 с. Т. 2. - 1990. -
560 с. Т. 3. - 1991. - 557 с.

Книга є найповнішим історичним
дослідженням запорозького козацтва, яке
охоплює період від 1471 до 1734 рр. На
багатому документальному матеріалі в
популярній формі всебічно висвітлюється
життя запорізького козацтва.

ГНАТ
ХОТКЕВИЧ

ББК 63
X 853

ДВА
ГЕТЬМАНИ

Хоткевич, Гнат Мартинович.
Два гетьмани: историческая литература /
Г. М. Хоткевич. - К.: Дніпро, 1991. - 107 с.

Дві постаті історичного минулого українського народу в полі зору українського письменника Гната Хоткевича (1877 – 1938), два гетьмани, перший з яких – Богдан Хмельницький – стояв біля витоків ідеї української державності, а другий – Іван Мазепа – намагався втілити цю ідею в життя.

Хмельницький · Виговський
Дорошенко · Мазепа

ББК 63
К 629

Коляда, Ігор Анатолійович.
Богдан Хмельницький / І. А. Коляда. Іван
Виговський / Ю. А. Мицик. Петро
Дорошенко / В. Л. Карнацевич. Іван
Мазепа / Д. В. Журавльов; худож.-оформ.
О. М. Іванова. - Х.: Фоліо, 2012. - 472 с.

Б. Хмельницький, І. Виговський, П.
Дорошенко, І. Мазепа - знакові постаті
української історії. За минулі століття їхні
імена не були забуті, як не було забуто
їхню боротьбу за свободу і незалежність
України.

ББК 63
Г 911

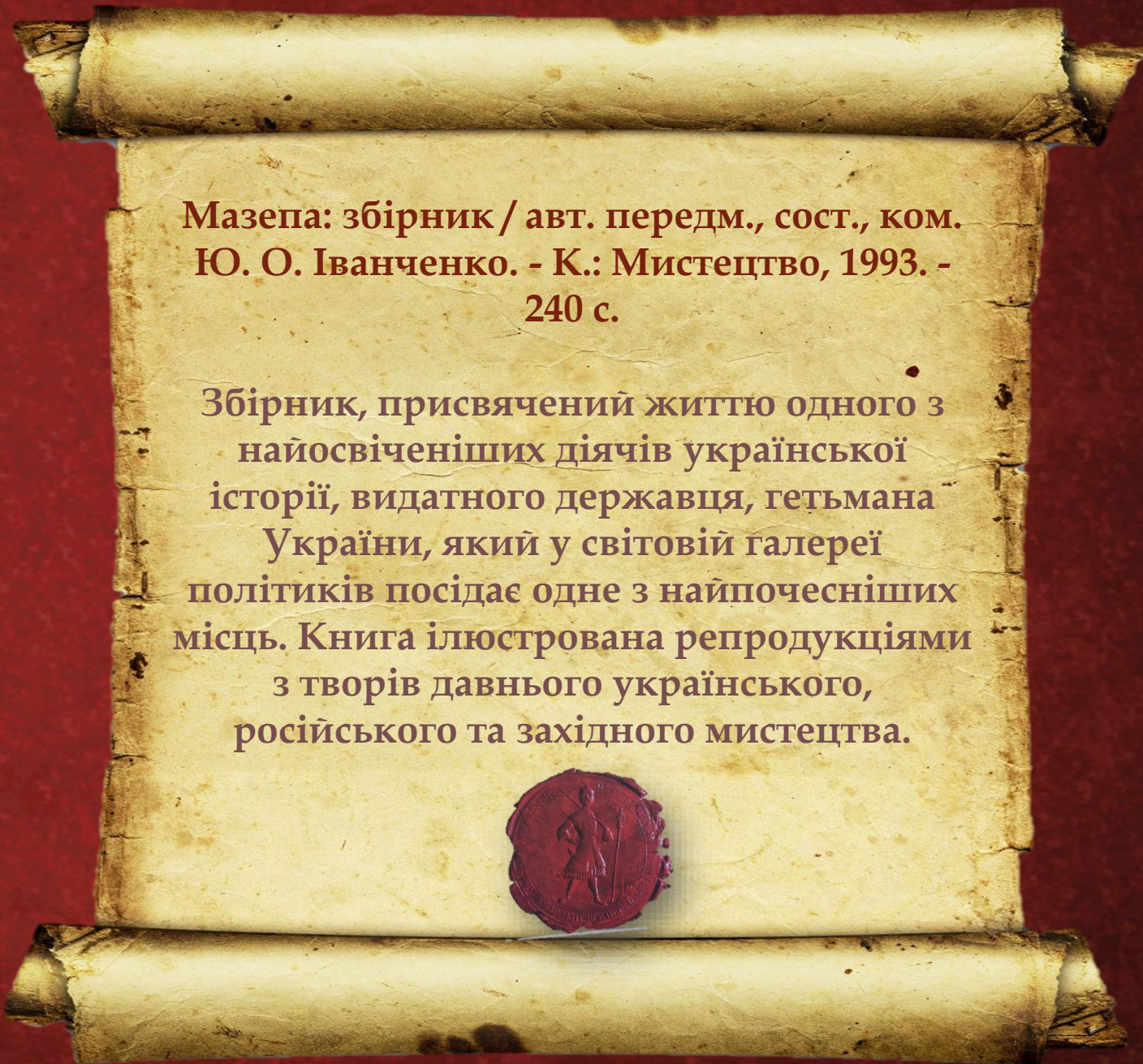
МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ

Грушевський, Михайло Сергійович.
Про батька козацького Богдана
Хмельницького / М. С. Грушевський. -
Дніпропетровськ: Січ, 1993. - 55 с.

Твір відомого українського історика М.
С. Грушевського присвячений життю і
діяльності славного сина України,
видатного політика, полководця
Богдана Хмельницького.

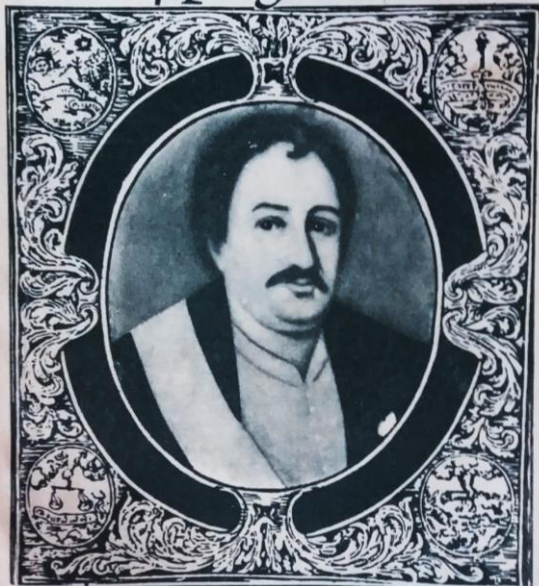
Мазепа: збірник / авт. передм., сост., ком.
Ю. О. Іванченко. - К.: Мистецтво, 1993. -
240 с.

Збірник, присвячений життю одного з
найосвіченіших діячів української
історії, видатного державця, гетьмана
України, який у світовій галереї
політиків посідає одне з найпочесніших
місць. Книга ілюстрована репродукціями
з творів давнього українського,
російського та західного мистецтва.

ББК 63
Є 638

Альфред Єнсен

МАЗЕПА

Єнсен, Альфред. Мазепа: іст. картини / А. Єнсен; пер. зі швед. Н. Іванчук; наук. ред., передм. та приміт. Б. Якимовича. - К.: Укр. письменник, 1992. - 205 с.

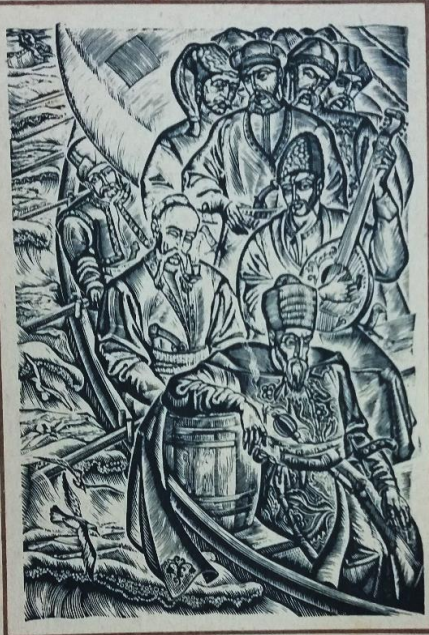
Коли минало друге століття Полтавської битви, прибув на Україну шведський дослідник А. Єнсен. Результатом його своєрідних досліджень стала серія історичних картин «Україна та епоха Карла XII». Автора, дуже вразили фатальний збіг обставин, сама постать та біографія легендарного гетьмана І. Мазепи.

ББК 63

Я 224

Д. І. Яворницький

Г Е Т Ъ М А Н
П Е Т Р О К О Н А Ш Е В И Ч
С А Г А Й Д А Ч Н И Й

Яворницький, Дмитро Іванович.
Гетьман Петро Конашевич Сагайдачний
/ Д. І. Яворницький; пер. з рос. В. Л.
Чуйка. - Дніпропетровськ: Січ, 1991. - 91 с.

Праця Д. І. Яворницького присвячена
дослідженню життя, державно-
політичної діяльності та славних
подвигів гетьмана України Петра
Конашевича Сагайдачного - народного
героя, козацького полководця, видатного
політика і українського просвітителя.

ББК 63
І-904

ІСТОРИЧНІ
ПОСТАТІ
УКРАЇНИ

ОДЕСА «МАЯК»
1993

Історичні постаті України: іст. нариси:
збірник. - О.: Маяк, 1993. - 384 с.

До збірника увійшли життєписи
українських національних героїв –
гетьманів Д. Вишневецького, П.
Сагайдачного, Б. Хмельницького, П.
Дорошенка, І. Мазепи, П. Полуботка, П.
Орлика, написані відомими
вітчизняними і зарубіжними
письменниками й істориками.

ББК 63
Н 403

НАМОГИЛЬНІ ХРЕСТИ ЗАПОРОЗЬКИХ КОЗАКІВ

I

НЕВИЧЕРПНІ ДЖЕРЕЛА ПАМ'ЯТІ

ББК 63
Н 403

ЗАДУНАЙСЬКА СІЧ

II

НЕВИЧЕРПНІ ДЖЕРЕЛА ПАМ'ЯТІ

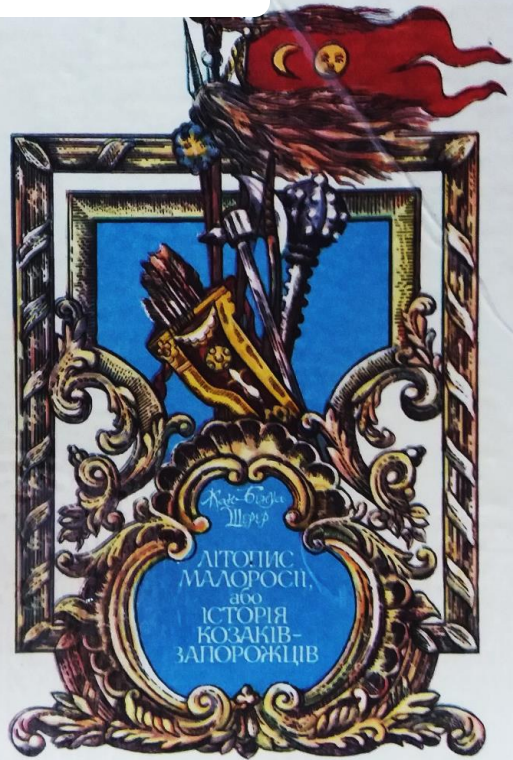
Невичерпні джерела пам'яті: зб. наук. ст.,
матеріалів та републ. / Одес. держ. наук. б-
ка ім. М. Горького, Ін-т археології НАН
України. - О.: ОКФА, 1998 - .

Т. 1: Намогильні хрести запорозьких
козаків / М. Вертил'як, Ф. Волков, І.
Каманін [та ін.]; відп. ред. І. В.
Сапожников. - 1998. - 219 с.

Т. 2: Задунайська січ: до 100-ліття
літописання та книжкової справи в
Україні / А. Д. Бачинський, О. А.
Бачинська, Ф. К. Вовк [та ін.]; відп. ред. О.
А. Бачинська. - 1998. - 390 с.

ББК 63
Ш 492

Шерер, Жан-Бенуа.

Літопис Малоросії, або Історія козаків-запорозьців та козаків України, або Малоросії / Ж. -Б. Шерер; пер. з фр. В. В. Коптілова. - К.: Укр. письменник, 1994. - 311 с.

Уперше українською (перекладів на жодну з інших слов'янських мов немає) надруковано працю французького історика XVIII століття - перший західноєвропейський твір, цілком присвячений історії України.

ББК 63
X 942

*До славності
Господина Московського и Бессарабського Князя
Генерал-Губернатора отъ Оренбургскихъ Кавказскихъ
Графа Александра Васильевича Бурдугова*

Анатолій Хромов

Ассистента Полковника

Південноукраїнське козацтво ХІХ ст.:

урядові задуми, проекти, втілення

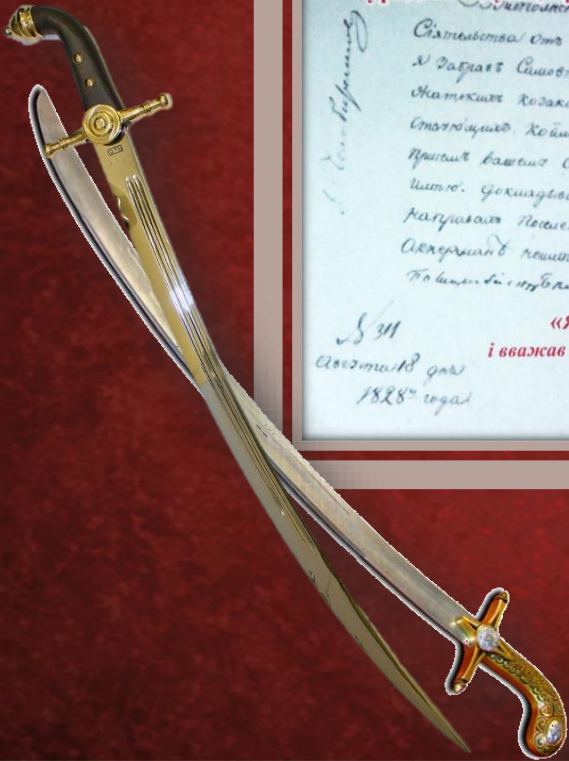
*Ваше
Світлоства отъ 2. Октября 1828 года по поводу
и разраба Синодальныхъ свертковъ, о гонимъ
Кавказскихъ Козаковъ въ Оренбургъ ассигнована
Статійная Копія Высочайшею подробнейшимъ
Приказомъ Вашимъ Святостию представлено
Штату. Докладываю притомъ что Козаковъ
Кавказскихъ Пашенныхъ Кошарниковъ въ Оренбургъ
Александръ Кошарникъ.*

*331
Составленъ
1828 года*

**«Я багато казав про козаків...
і вважав їх дуже корисним військом»
граф О. Ф. Ланжерон**

**Хромов, Анатолій Володимирович.
Південноукраїнське козацтво ХІХ ст.:
урядові задуми, проекти, втілення / А.
В. Хромов; Одес. нац. ун-т ім. І. І.
Мечникова. - О.: Бровкін О. В., 2014. -
168 с.**

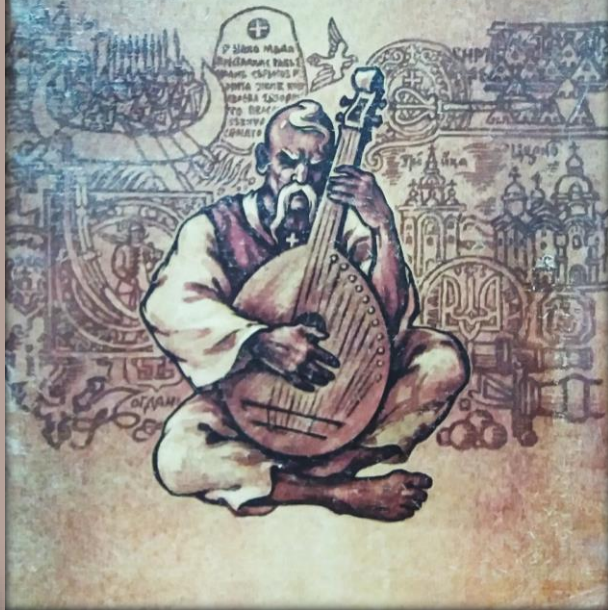
**На основі архівних та опублікованих
документів у монографії йдеться про
формування взаємин козацтва
південноукраїнських земель з
представниками регіональної влади
протягом майже всього ХІХ століття.**

ББК 63
Г 911

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ
ПРО СТАРІ ЧАСИ НА УКРАЇНІ

КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ
/ДЛЯ ПЕРШОГО ПОЧАТКУ/

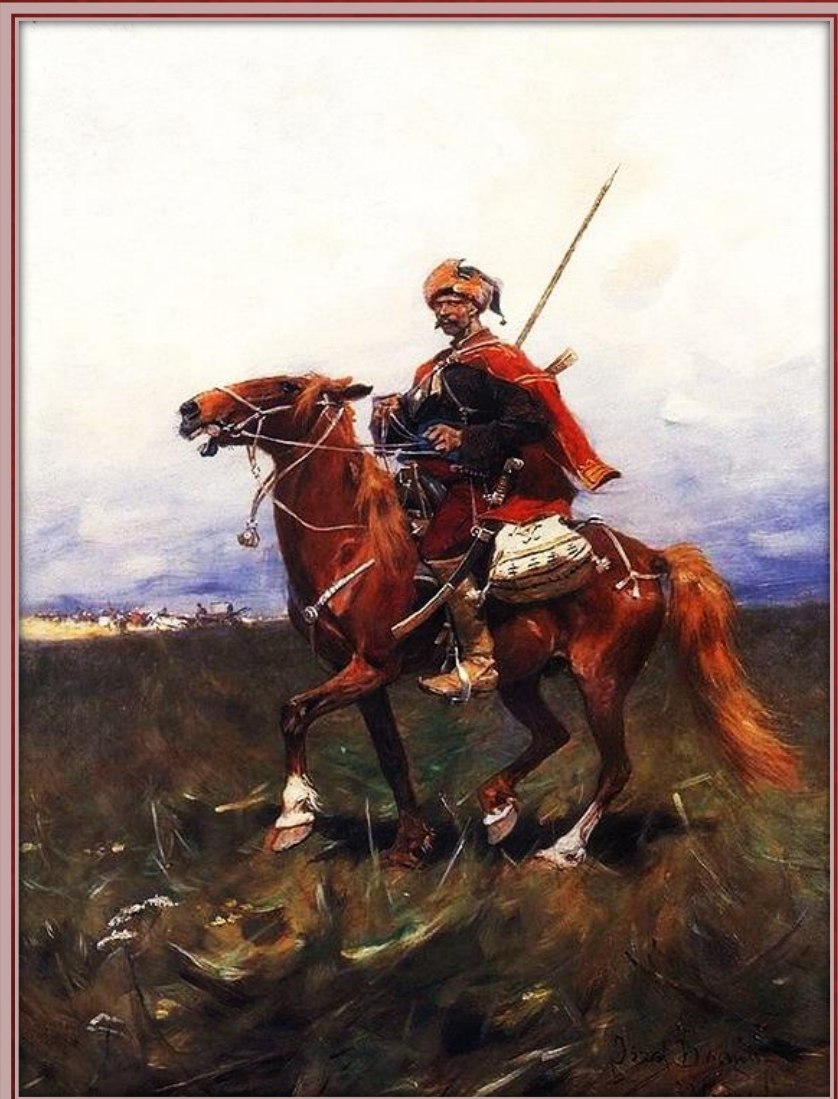

Грушевський, Михайло.
Про старі часи на Україні: Коротка
історія України (для першого початку) /
М. Грушевський. - К.: Обереги, 1991. -
104 с.

Коротка популярна історія України,
написана видатним українським
вченим Михайлом Грушевським.
Вперше видана 1907 року.

Козаки в мистецтві

«Запорізький лицар»
Юзеф Брандт

Козаки в мистецтві

«Запорожці пишуть листа
турецькому султану»

Ілля Рєпін
(1880-1891)

Козаки в мистецтві

«Сутичка козаків з
татарами»
Брандт Юзеф
(1878)

Козаки в мистецтві

"Бій Максима
Кривоноса з Ієремією
Вишневецьким»
Микола Самокиш
(1934)

В художньому оформленні презентації
використовувались:

на обкладинці запорізький козак з картини польського
художника-реаліста Юзефа Брандта;

сургучний штамп на свитку із книги «Україна - козацька
держава»;

на сторінках розміщені козацькі шаблі.

З вищепредставленими та іншими виданнями з історії України можна
ознайомитись в

**ВІДДІЛІ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
БІБЛІОТЕКИ ОНМедУ**

за адресою:

м. Одеса, вул. Мечникова, 2 а.

З повагою,
бібліотекар НБ ОНМедУ
Черкасова Наталія Валентинівна.

